فقه مصور عبادات

آسان سازی وآموزش احکام اسلام

پاکی | نماز | روزه | زکات | حج

د. عبدالله بن سالم باهمام

ترجمه

د. محمد سرور محمد مراد سروری بلخی

نماز کسوف وخسوف

https://www.al-feqh.com/fa

۱۷ نماز کسوف وخسوف

مطالب

خورشید گرفتگی

رفتن نور خورشید ویا برخی از آن در روز.

مهتاب گرفتگی

رفتن نور مهتاب ویا برخی از آن در شب.

حکمت در کسوف وخسوف

خورشید وماه دو آیتی از آیات الله تعالی است که بآن بندگانش را بیم میدهد، تا بسوی خدا برگردند، آنحضرتﷺ فرموده اند: (برای خورشید وماه، به مرگ وزندگی کسی گرفتگی رخ نمیدهد، بلکه آنها دو علامهٔ از علامات الله ﷻ هستند که با آنها بندگانش را بیم میدهد، هرگاه گرفتگی به آنها رخ داد، بسوی نماز بشتابید).[۱]

نماز کسوف وخسوف

حکم نماز کسوف وخسوف

سنت مؤکد بوده، بدلیل فرمودهء آنحضرتﷺ: (خورشید

(۱) برویت ابوداود.

https://www.al-feqh.com/fa

https://www.al-feqh.com/fa

وماه دو علامهء از علامات الله تعالی بوده، که بمرگ وزندگی کسی گرفتگی برای آنها رخ نمیدهد، هرگاه گرفتگی آنها را دیدید، بدعای الله وتکبیرگویی ونماز خوانی وصدقه دادن بپردازید).[۱]

وقت نماز کسوف وخسوف

ـ وقت نماز از آغار کسوف ویا خسوف تا پایان یافتنش میباشد.

ـ نمازگذار نمازش را به اتمام میرساند، اگر چه خسوف وکسوف پیش از آن پایان یافته بود، اگر نماز پایان یافت قبل ازینکه خسوف ویا کسوف پایان یافته باشد، نماز را اعاده نمیکند، بلکه به دعاء واستغفار ادامه میدهد.

وصف نماز کسوف خورشید گرفتگی

از عائشه رضی الله عنها روایت است که گفت: (در زمان رسول الله ﷺ خورشید گرفتگی رخ داد، رسول الله ﷺ با مردم نماز خواندند، به قیام ایستاده درازش کردند، سپس رکوعی دراز نمودند، پس از آن به قیام برخاسته بازهم قیام را دراز کردند نه مانند اول، بعد از آن رکوع دراز کردند نه مانند اول، پس از آن به سجده رفته سجدهء دراز کردند، بعد از آن رکعت دوم را نیز مانند رکعت اول اداء کردند، سپس به نماز پایان دادند در حالیکه آفتاب روشن شده بود، بعد از آن بمردم خطبه ایراد کردند، حمد وسپاس الله تعالی را گفته فرمودند: (خورشید وماه دو علامهء از علامات الله تعالی بوده، که بمرگ وزندگی کسی گرفتگی برای آنها رخ نمیدهد، هرگاه گرفتگی آنها را دیدید، بدعای الله وتکبیرگویی ونماز خوانی وصدقه دادن بپردازید).[۲]

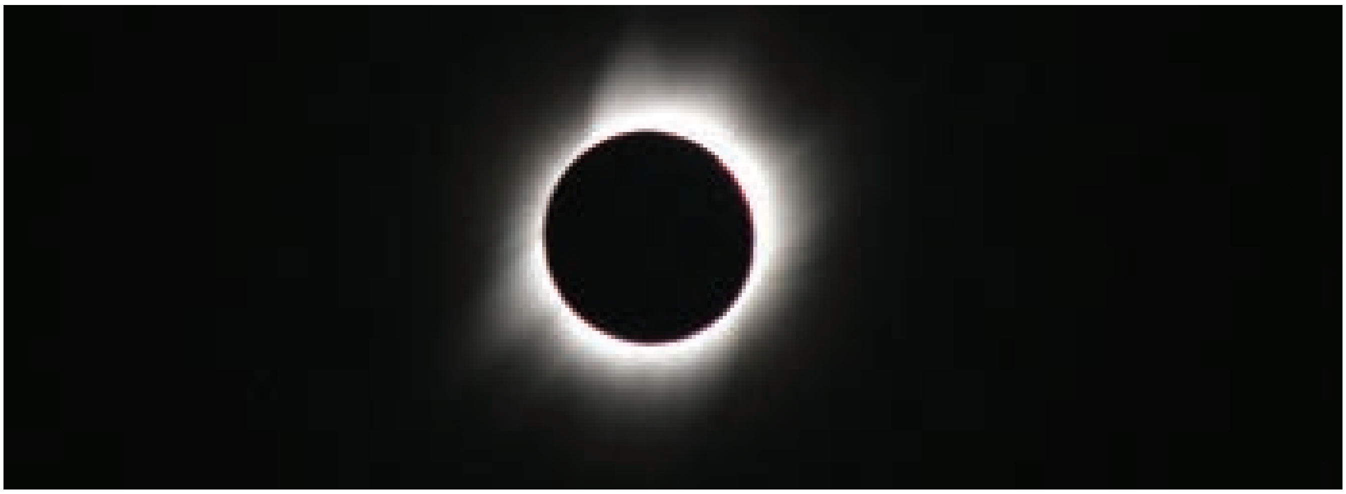
(۱) بروایت بخاری ومسلم.

بنابرآن اگر کسوف ویا خسوف رخ داد:

۱. برای نماز اینطور نداء میکنند: ((الصلاة جامعة)).

۲. هرگاه مردم جمع شدند، امام با آنها دو رکعت نماز دراز میخواند، بصدای بلند قرائت میکند، در رکعت اول سوره فاتحه را با سورهءدراز دیگر میخواند، پس از آن رکوعی درازی میکند، بعد از آن با گفتن: «سمع الله لمن حمده، ربنا ولك الحمد» از رکوع بلند شده بار دیگر سوره فاتحه را با سوره دیگر که اندکی از سوره اولی کوتاهتر باشد میخواند، پس از آن رکوع میکند، اندکی کوتاهتر از رکوع اول، بعد از آن با گفتن: «سمع الله لمن حمده، ربنا ولك الحمد» از رکوع بلند میشود، سپس دو سجدهء دراز میکند ودر میان آندو مینشیند ولی دراز نمیکند، پس از آن تکبیر گویان از سجدهء دوم بلند میشود، ورکعت دوم را مانند رکعت اول با قیام ورکوع وسجده اش میخواند ونسبت به رکعت اول اندکی کوتاهتر، پس از آن می نشیند وتشهد خوانده وسلام میدهد.

(۲) به روایت بخاری.

https://www.al-feqh.com/fa

https://www.al-feqh.com/fa

وبرخی از اهل علم بجواز یک رکوع در هر رکعت نیز سخن گفته اند.سنتهای نماز کسوف وخسوف

سنتهای نماز کسوف وخسوف:

۱. نماز کسوف را با جماعت بخواند، واگر به تنهایی خواند، باکی ندارد.

۲. در مسجد باشد، ممانعتی در مورد مشارکت زنان وجود ندارد.

۳. نماز را با قیام ورکوع وسجودش دراز کنند، مگر اینکه کسوف ویا خسوف پایان یابد، پس نماز را کوتاه بخواند.

۴. قیام، رکوع وسجود رکعت دوم را نسبت به اول کوتاهتر کنند.

۵. بعد از نماز به موعظه بپردازد، بمردم از قدرت الله تعالی وبیان حکمت کسوف سخن بگوید، ومردم را به انجام طاعات، وترک منکرات برانگیزد.

۶. دعاء وتضرع و زاری واستغفار بسیار گوید وصدقه دهی وسایر اعمال صالحه نیز بسیار کند، تا اینکه الله تعالی گرفتگی را پایان دهد.

۷. بلند کردن دستان در دعای کسوف جواز دارد، بدلیل حدیث عبدالرحمن بن سمرةﷺ که گفت: (من به نزد آنحضرتﷺ آمدم که ایشان در حال قیام دستانشانرا بلند کرده بودند).[۱]

(۱) بروایت مسلم.

رهنمائیها

۱ـ نماز خوانده نمیشود اگر خسوف وکسوف دانسته نشد، مگر بعد از پایان یافتن آنها.

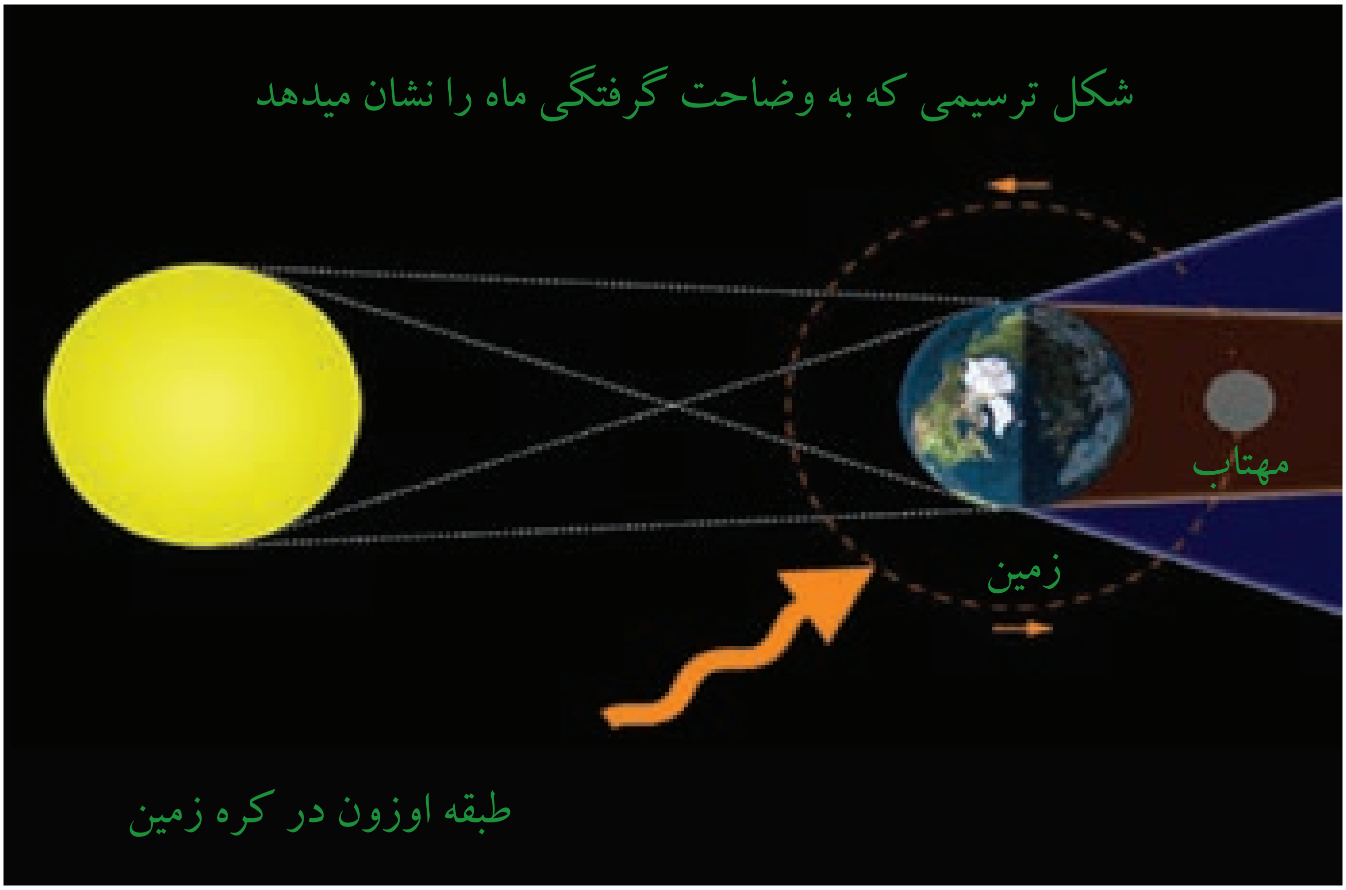
۲ـ شناسائی سبب خسوف وکسوف بوسیلهء علم عصری، به این مطلب آسیبی نمی رساند که آندو علامه های از علائم الله تعالی است که به بندگانش بیم میدهد، پس شایسته هر مسلمان است تا در حالت وقوع آن به عبادت وتضرع به خدا مشغول گردد، نه در پیی نظر ورصد خسوف وکسوف گردد، از ابی بکرةﷺ روایت است که گفت: خورشید گرفتگی در عهد رسول اللهﷺ رخ داد، آنحضرت در حالیکه سراسیمه بود وردایش را می کشانید بیرون شد..) که این خود دلیل شدت بیم وترس آنحضرتﷺ بود.

۳ـ دریافت رکعت در نماز کسوف با دریافت رکوع اول است، پس کسیکه رکوع اول از او گذشت، ولی رکوع دوم را دریافت، این رکعت از وی فوت شده محسوب میگردد، که باید بعد از سلام دادن امام، آنرا بهمان وصفی که گفته شد تکمیل کند.

۴ـ کسوف اگرچه در اوقات نهی از نماز رخ داد، نماز کسوف خوانده میشود.

۵ـ نماز کسوف وخسوف بمجرد شایعه خبر آن خوانده نمیشود، بلکه وقوع آنرا بوضاحت مشاهده کنند.

https://www.al-feqh.com/fa

https://www.al-feqh.com/fa